

PRIVREDNA KOMORA KANTONA SARAJEVO

Osnivanje društva sa
ograničenom
odgovornošću, obrta i
srodnih djelatnosti

Pokretanje biznisa u Kantonu Sarajevo

BESPLATAN PRIMJERAK

Sarajevo, 2018. godine

VODIČ

**POKRETANJE BIZNISA
U KANTONU SARAJEVO**

2018. godina

Izdavač:

Privredna komora Kantona Sarajevo
www.pksa.ba

Za izdavača:

Muamer Mahmutović, predsjednik Komore

Autori:

Dina Grebo
Kemal Hadžimusić

Koordinatorica projekta:

Mubera Kadrić

Priprema i dizajn:

Dina Grebo

Štampa:

Unioninvestplastika d.d. Sarajevo

Tiraž: 300

Ovim putem izražavam zahvalnost Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo na podršci u kreiranju ovog vodiča.

Sarajevo, 2018. godine

Uvod	3
REGISTRACIJA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU U KANTONU SARAJEVO.....	4
Pretpostavke.....	5
Osnivački akt.....	6
Uplata osnivačkog kapitala	6
Pribavljanje potvrde o nepostojanju poreskih dugovanja	6
Zakup poslovnog prostora	6
Registracija firme u Općinskom sudu	7
Pribavljanje saglasnosti o namjeni poslovnih prostorija	8
Izrada pečata i obavještanje inspekcije	8
Prijava za identifikacioni broj kod Porezne uprave	9
Otvaranje transakcijskog računa	9
Prijava u PDV sistem	10
Prijava radnika i usvajanje Pravilnika o radu	11
Fiskalizacija	12
REGISTRACIJA OBRTA I SRODNIH DJELATNOSTI U KANTONU SARAJEVO... 13	
Sažetak osnovnih informacija i definicija iz Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima.....	14
Osnivanje obrta u Kantonu Sarajevo	18
Podnošenje zahtjeva za registraciju obrta u općini	18

Osnovna dokumentacija	19
Prikupljanje dokumentacije za proces registracije obrta u općini	20
Izrada pečata	22
Pribavljanje obavještenja o razvrstavanju prema klasifikaciji djelatnosti	22
Pribavljanje uvjerenja o poreznoj registraciji	23
Otvaranje žiro računa u banci	24
Prijava vlasnika i radnika u Jedinstveni sistem u poreznoj upravi FBiH	25
Registracija u PDV sistem	26
Fiskalizacija	28
Procjena troškova	30

UVOD

Ovaj Vodič je namijenjen budućim investitorima i poduzetnicima, koji planiraju da pokrenu vlastiti biznis na području Kantona Sarajevo.

U Vodiču su predstavljene informacije o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću, kao i obrta i srodnih djelatnosti, uz pregled neophodnih koraka u postupku osnivanja, u kojima su detaljno navedeni potrebni dokumenti za svaku od procedura, spisak institucija, kao i procjena troškova osnivanja.

Također, obuhvaćen je i pregled relevantnih informacija iz zakona, kojima su ove oblasti regulisane.

REGISTRACIJA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU U KANTONU SARAJEVO

PRETPOSTAVKE

- ❖ Vodič je izrađen na pretpostavci da se radi o društvu sa ograničenom odgovornošću.
- ❖ Pretpostavlja se da će zapošljavati minimum 15 radnika i da se očekuje promet preko 50.000 KM.
- ❖ Potrebno je 1.000 KM osnivačkog kapitala.
- ❖ Potrebno je minimalno 1.360 KM za razne zahtjeve, takse, naknade, registraciju, fiskalizaciju, izradu pečata i ostale procedure.

Računajte i na troškove ovjeravanja dokumenata, koji ovise od djelatnosti firme, te ostale troškove poput zakupa poslovnog prostora, opremanja prostorija i sl., koji nisu uračunati u prethodno pomenuti iznos.

- ❖ Dok čekate potvrde, saglasnosti i ostalu dokumentaciju izradite i ovjerite kopije dokumenata koji vam trebaju za više procedura, kao npr: kopiju lične karte direktora, lične karte jednog ili više osnivača, obavještenja o mjestu prebivališta (CIPS) direktora i jednog ili više vlasnika.
- ❖ Rješenje o upisu u sudski registar će vam trebati za nekoliko procedura i zato je najbolje napraviti nekoliko kopija rješenja i ovjeriti ih.
- ❖ Napravite i nekoliko ovjerenih kopija Uvjerenja o poreznoj i PDV registraciji i Obavještenja iz Zavoda za Statistiku o razvrstavanju po klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine.

OSNIVAČKI AKT

Prvi korak u osnivanju firme je kreiranje osnivačkog akta. To za vas radi notar. Potrebno je cca pet dana i košta 350 KM. Da bi se pristupilo izradi, potrebno je notar dostaviti Uvjerenje o nekažnjavanju direktora iz MUP-a. Osnivački akt mora biti ovjeren. Dok čekate da notar završi izradu, napravite nekoliko kopija ličnih karata i CIPS-ovih prijavnica direktora i vlasnika i ovjerite iste.

UPLATA OSNIVAČKOG KAPITALA

U međuvremenu, možete izvršiti uplatu osnivačkog kapitala, pribaviti potvrdu od Porezne uprave FBiH da nemate dugovanja i zakupiti poslovni prostor. Kapital uplaćujete na privremeni račun neke od komercijalnih banaka, koji će banka kasnije prebaciti na račun firme, po rješenju Suda. Prilikom uplate zatražite da vam banka izda potvrdu o uplati. Ovisno o internim pravilima banke, procedura može koštati do 10 KM i traje jedan dan.

PRIBAVLJANJE POTVRDE O NEPOSTOJANJU PORESKIH DUGOVANJA

Nakon banke, posjetite Poreznu upravu FBiH i tražite Uvjerenje o nepostojanju duga po osnovu javnih prihoda. Pribavljanje Uvjerenja od Porezne uprave FBiH možete očekivati isti dan, a po zakonu traje maksimalno 5 dana i košta 15 KM.

ZAKUP POSLOVNOG PROSTORA

Ukoliko nemate vlastiti poslovni prostor, možete iskoristiti vrijeme čekanja dok potvrde budu gotove da ga zakupite. Ugovor o zakupu ili vlasništvu kopirajte, ovjerite u općini kopiju i predajte Poreznoj upravi FBiH.

REGISTRACIJA FIRME U OPĆINSKOM SUDU

Ukoliko je osnivački akt kreiran i ovjeren, sljedeći korak je registracija firme, koja može potrajati i do 10 dana. Najprije, preuzmite i popunite Obrazac prijave za registraciju poslovnih subjekata u BiH (obrazac se može preuzeti na linku http://www.oss.ba/dokumenti/Prijava_Reg.pdf).

Uplatite sljedeće sudske takse: za rješenje o upisu osnivanja privrednog društva 35 KM i za dostavljanje upisnih podataka radi objavljivanja u „Službenom Glasniku Bosne i Hercegovine“ 5 KM, dok za objavljivanje u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“ trebate platiti dodatnih 150 KM. Za ovu proceduru trebat ćete nekoliko dokumenata.

Trebat će vam: ovjereni osnivački akt, obrazac prijave za registraciju koji ste prethodno preuzeli i popunili (ovjeren i potpisan od strane ovlaštenog službenika općinskog suda, u printanoj formi), potvrda o uplati osnivačkog kapitala i Odluka o imenovanju ovlaštenih zastupnika firme, ukoliko nisu spomenuti u osnivačkom aktu. Rješenje koje primite kopirajte u nekoliko primjeraka i ovjerite.

ČLANSTVO U KOMORI

Ukoliko se planirate baviti izvozom, primiti ćete obavještenje Vanjskotrgovinske komore BiH da ste po automatizmu postali njihov član.

Članstvo u Privrednoj komori Kantona Sarajevo je dobrovoljno. Privredna komora Kantona Sarajevo brine o svojim članicama i rado će primiti novog poduzetnika i pomoći mu da nađe svoje mjesto na tržištu.

PRIBAVLJANJE SAGLASNOSTI O NAMJENI POSLOVNIH PROSTORIJA

Saglasnost o namjeni poslovnih prostorija možete dobiti u nadležnoj službi općine, u kojoj se nalazi vaš poslovni prostor.

Tamo zatražite zahtjev koji trebate popuniti, te uz njega priložite sljedeća dokumenta: dokaz o registraciji firme na sudu, izjavu kojom izjavljujete da poslovne prostorije ispunjavaju uslove određene zakonom, kao i obavijest o datumu kada će firma početi sa radom. Za ovu saglasnost trebat ćete uplatiti 10 KM administrativne takse i sačekati 10 dana. Za to vrijeme možete uraditi nekoliko stvari: izraditi pečat i obavijestiti kantonalnu upravu za inspeksijske poslove o datumu početka rada firme.

IZRADA PEČATA I OBAVJEŠTAVANJE INSPEKCIJE

Izrada pečata je jednostavnija procedura. Trebate rješenje o upisu u sudski registar privrednih društava, s kojim ćete otići u pečatoreznicu. Izrada pečata traje jedan dan i košta od 30 do 50 KM, u ovisnosti za kakav se pečat odlučite.

POČETAK RADA FIRME

U Kantonalnu upravu za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo dužni ste otići najkasnije pet dana od dana otpočinjanja rada firme. Potrebni su vam: rješenje o registraciji, izjava da firma ispunjava sve zakonske uslove za obavljanje djelatnosti, kao i obavještenje o počinjanju rada. Procedura je besplatna i može se obaviti za jedan dan.

PRIJAVA ZA IDENTIFIKACIONI BROJ KOD POREZNE UPRAVE

Nakon preuzimanja potvrde o registraciji na Sudu, dužni ste već sljedećeg dana ili najkasnije u roku od pet dana podnijeti zahtjev Poreznoj upravi FBiH za dobijanje identifikacionog broja (ID) i Obavještenja o razvrstavanju subjekta prema klasifikaciji djelatnosti. Tom prilikom dužni ste dostaviti: dvije kopije popunjenog obrasca za dobijanje identifikacionog broja (ID) i poreznu registraciju pravnog lica (obrazac RPO_PPL1 možete preuzeti sa web stranice Porezne uprave FBiH), kopiju rješenja o registraciji firme na Sudu, te kopiju lične karte direktora firme.

Potrebno je pet dana da dobijete ID broj vaše firme. Ova procedura ne iziskuje novčane troškove. Po novom Pravilniku nije neophodno donositi ugovor o zakupu i općinsku saglasnost o namjeni poslovnih prostorija.

OTVARANJE TRANSAKCIJSKOG RAČUNA

Za ovu proceduru vam treba jedan dan i mnogo dokumentacije. Trebat će vam rješenje o upisu u sudski registar, ne starije od 6 mjeseci. Sljedeće šta trebate dostaviti je: obavještenje od Zavoda za statistiku FBiH o razvrstavanju subjekta prema klasifikaciji djelatnosti BiH, zatim osnivački akt ili njegovu ovjerenu

kopiju, Uvjerenje o Poreznoj registraciji (JIB) ili ovjerenu kopiju i originalan statut firme sa pečatom. Pored toga trebat će vam još: ovjerena kopija lične karte direktora, ovjerena kopija lične karte jednog od osnivača s najmanje 10% vlasničkog udjela, kopija potvrde o mjestu prebivališta direktora (CIPS), kopija potvrde o mjestu prebivališta vlasnika s minimum 20% udjela u vlasništvu firme, ličnih karata osoba koje će biti ovlašteni potpisnici i kopije potvrda o mjestu prebivališta (CIPS) ovlaštenih potpisnika.

PRIJAVA U PDV SISTEM

Ukoliko procijenite da ćete ostvariti promet preko 50.000 KM na godišnjem nivou, dužni ste da se prijavite u PDV sistem. Procedura ulaska u PDV sistem traje minimalno 15 dana i u nadležnosti je Uprave za indirektno oporezivanje BiH (UIO), košta ukupno 40 KM i uključuje: taksu za zahtjev za registraciju i upis u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza (10 KM), taksu za izdavanje rješenja o registraciji i upisu u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza (10 KM) i taksu za izdavanje uvjerenja o registraciji/upisu u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza (20 KM). U UIO BiH popunjavate zahtjev (obrazac ZR1), uz koji prilažete sljedeću dokumentaciju: ovjerenu kopiju upisa u sudski registar, ovjerenu kopiju potvrde o registraciji u Poreznoj upravi FBiH, ovjerenu kopiju obavještenja o razvrstavanju subjekta

prema klasifikaciji djelatnosti iz Zavoda za statistiku FBiH, ovjerenu kopiju lične karte direktora, ovjerenu kopiju kartice deponovanih potpisa iz banke u kojoj je transakcioni račun otvoren, izjavu o uvozu ili izvozu dobara od strane firme, izjavu o izvodljivosti ostvarenja predviđenog prometa i dokaz o ostvarenom iznosu prometa iz zaključenih poslovnih ugovora, kopiju ugovora o zakupu poslovnog prostora ili dokaz o vlasništvu istog u vidu izvoda iz zemljišnog registra i lična dokumenta odgovornog računovođe. Uprava za indirektno oporezivanje je uvela određene promjene početkom 2018. godine, te je velikim obveznicima omogućeno da podnesu prijave poreza na dodatnu vrijednost i akciza elektronskim putem. Očekuje se da će i ostali obveznici uskoro moći na ovaj način izvršavati svoje obaveze.

PRIJAVA RADNIKA I USVAJANJE PRAVILNIKA O RADU

Za prijavu radnika vam je neophodan jedan dan i dužni ste da svakog radnika prijavite prije nego što otpočne sa radom. Prijava radnika u jedinstveni sistem podnosi se na odgovarajućem obrascu i vrši se u Poreznoj upravi FBiH. Ova procedura ne zahtijeva finansijske izdatke. Trebaju vam sljedeći dokumenti: rješenje o upisu u sudski registar, te za svakog od radnika potvrda identiteta, statistički broj i obrazac JS 3100 (možete preuzeti sa web stranice Porezne uprave FBiH).

Zbog uvezanosti sistema, nije potrebno ići zasebno u Zavod zdravstvenog osiguranja. Sva registrovana pravna lica dužna su, bez obzira na veličinu, donijeti poslovna normativna akta. Ukoliko zapošljavate više od 30 radnika, dužni ste donijeti pravilnik o radu firme. Njime definišete zaključivanje ugovora o radu, radno vrijeme, plate i drugo. Imajte u vidu da ste dužni posjedovati pravilnik od prvog dana, tako da što prije pristupite izradi.

FISKALIZACIJA

Nabavka fiskalnog uređaja traje 10 dana. Potrebno vam je cca 700 KM za kupovinu fiskalnog uređaja od ovlaštenih distributera.

OVLAŠTENI SERVISER

Nadležna institucija za prijavu fiskalnog uređaja je Porezna uprava FBiH. Dužni ste imati ugovor s ovlaštenim serviserom.

Trebate popuniti i ovjeriti ZIF dokument (zahtjev za inicijalnu fiskalizaciju, koji možete preuzeti na web stranici Porezne uprave FBiH) i predati ga ovlaštenom servisu s kojim je potpisan ugovor, koji će taj dokument proslijediti Poreznoj upravi FBiH. Svaki poreski obveznik dužan je da, putem ovlaštenog servisa, potpiše ugovor o upotrebi GPRS usluga sa nekim od telekomunikacionih operatera.

Nakon procesa fiskalizacije, poreski obveznik je dužan preuzeti fiskalni uređaj kroz koji će početi bilježiti podatke o prodaji u roku od dva dana nakon preuzimanja uređaja, u skladu sa zakonom. Za upotrebu fiskalnog uređaja trebat će vam: rješenje o registraciji firme, uvjerenje o Poreznoj registraciji (ID), uvjerenje o PDV registraciji i rješenje tržišne inspekcije. Trebat će vam još ovjerena saglasnost Porezne uprave FBiH, uplatnica i pečat firme.

REGISTRACIJA OBRTA I SRODNIH DJELATNOSTI U KANTONU SARAJEVO

SAŽETAK OSNOVNIH INFORMACIJA I DEFINICIJA IZ ZAKONA O OBRTU I SRODNIM DJELATNOSTIMA

DEFINICIJA OBRTA

Prema Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/09 i 14/11), kojim se reguliše registracija, obavljanje i prestanak obavljanja obrta, obrt predstavlja samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registrovanih privrednih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju, od strane fizičkih lica sa svrhom postizanja dobiti, koja se ostvaruje prizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Prema ovom Zakonu, srodne djelatnosti su sve registrovane privredne i druge djelatnosti koje obavljaju fizička lica po pravilima obavljanja obrta, a koje se ne smatraju obrtom.

OSNOVNO, DOPUNSKO I DODATNO ZANIMANJE

Ukoliko niste u radnom odnosu, tada je obavljanje obrtničke aktivnosti za vas osnovno zanimanje. Obrt kao dopunsko zanimanje znači obavljanje aktivnosti vezanih uz obrt lično, bez obzira da li ste u stalnom radnom odnosu ili ste ispunili uslove za penziju. Prema Zakonu, obavljanje aktivnosti u dopunskom obrtu je ograničeno na 20 sati sedmično ukoliko ste u stalnom radnom odnosu, dok se isto ne primjenjuje na korisnike penzije, koji su to pravo ostvarili sa 40 godina radnog staža ili navršениh 65 godina. Obrt kao dodatno zanimanje znači da će za vas aktivnosti obavljati isključivo radnik. Isti mora da bude u radnom odnosu i ispunjavati propisane uslove.

ZAJEDNIČKI OBRT

Dvoje ili više fizičkih lica mogu zajednički obavljati obrt, a međusobne odgovornosti lica se uređuju pisanim ugovorom, koji ugovorne strane dostavljaju nadležnom organu prilikom upisa u Obrtni registar.

DOMAĆA RADINOST

Određeni obrti i srodne djelatnosti se smatraju domaćom radinošću. To se odnosi na djelatnosti izrade i dorade predmeta za koje su ključni ručni rad i usluge u domaćinstvu. Obavljanje domaće radinosti se može obavljati

samostalno ili uz pomoć članova zajedničkog domaćinstva. Popis djelatnosti koje se mogu obavljati kao domaća radinost i uslove za njihovo obavljanje propisuje federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta. Obavljanje domaće radinosti se upisuje u Obrtni registar.

SEZONSKO OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Obrti i srodne djelatnosti se mogu obavljati i sezonski, do maksimalno devet mjeseci u jednoj kalendarskoj godini. Sezonsko obavljanje obrta i srodne djelatnosti se upisuje u Obrtni registar. Popis djelatnosti koje se mogu obavljati kao domaća radinost i uslove za njihovo obavljanje propisuje federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta.

VEZANI I POSEBNI OBRTI

Vežani obrti zahtijevaju odgovarajuću stručnu spremu, dok je za obavljanje posebnih obrta, pored ispunjavanja uslova o stručnoj spremi, neophodno pribaviti i saglasnost za obavljanje posebnih obrta.

TRADICIONALNI I STARI ZANATI

U tradicionalne i stare zanate spadaju obrti koji zahtijevaju posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća u obavljanju djelatnosti, u kojima je fokus na ručnom radu. S ciljem očuvanja tradicije, Vlada Federacije BiH, Vlade kantona i jedinice lokalne samouprave propisat će odgovarajuće olakšice, koje će stimulisati očuvanje tradicionalnih i starih obrta i pojačati interes za njihovo obavljanje.

USLOVI KOJE TREBATE ISPUNITI

Prema Zakonu, obrt kao osnovno zanimanje možete obavljati ako ste državljanin Bosne i Hercegovine, ako ste poslovno sposobni, ako ispunjavate opšte i posebne zdravstvene uslove, ukoliko je to propisano određenim zakonom, i ako Vam pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili upravnim aktom nije izrečena mjera zabrane obavljanja obrta. Ukoliko ste zaposleni ili korisnik penzije, trebate također ispunjavati iznad navedene uslove da biste pokrenuli obrt kao dopunsko ili dodatno zanimanje. Strani državljani također mogu pokrenuti obrt u FBiH, ukoliko ispune uslove propisane zakonom.

PROSTOR I OPREMA

Prostor i oprema za obavljanje obrta moraju udovoljavati i propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unapređenju čovjekove okoline, zaštiti od buke, zdravstvenim i sanitarnim uslovima, te drugim propisima, koji se odnose na obavljanje određene privredne djelatnosti.

Poslovni prostor treba da ima sljedeće:

- ❖ Uređenu i opremljenu pristupnu površinu;
- ❖ Visinu od minimalno 2,4 m, a za prostore manje od 10 m² visinu od minimalno 2,1 m, kao i ulazna vrata širine 90 cm;
- ❖ Stepenište širine 1 m ukoliko se radi o etažnom poslovnom prostoru;
- ❖ U radnom prostoru mora biti na svakog uposlenog, odnosno na svako radno mjesto, napravljeno najmanje 3 m² slobodne podrumске površine, sa najmanje 10 m³ zapremine;
- ❖ Prostor za ličnu higijenu;
- ❖ Uređaje za gašenje požara;
- ❖ Dobro vještačko ili prirodno provjetravanje;
- ❖ Osvjetljenje od minimalno 20 luksa po m².

Više detalja o drugim uvjetima koje vaš prostor treba da ispunjava možete pronaći na web stranici Obrtničke komore Kantona Sarajevo, na ovom linku: <http://www.obkom-fbih.ba/zakonske-i-podzakonske-norme/21-pravilnik-o-minimalnim-tehnickim-uvjetima> .

OBRTNICA

Za obavljanje vezanih i posebnih obrta, obrtnik mora posjedovati obrtnicu, koja je zapravo odobrenje za rad. Nju izdaje nadležni organ na teritoriji na kojoj je sjedište objekta. Obrtnica se izdaje u dvije veličine, velika i mala, te je obrtnik dužan izložiti veliku u sjedištu obrta, na vidnom mjestu.

OSNIVANJE OBRTA U KANTONU SARAJEVO

Da biste pokrenuli postupak osnivanja obrta, neophodno je da prikupite dokumentaciju i istu uz Zahtjev za osnivanje obrta predate u općini, u kojoj će biti njegovo sjedište. Dokumentaciju i zahtjev predajete službi koja se bavi obrtništvom u općini, a za ta pitanja je u većini općina nadležna služba za privredu. Proces pokretanja obrta može da potraje do 30 dana ukupno. U nastavku teksta će detaljnije biti obrazložen redoslijed koraka koje trebate pratiti da biste u što kraćem roku pokrenuli vaš obrt.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA REGISTRACIJU OBRTA U OPĆINI

Dokumentacija koju predajete uz zahtjev općini može da se razlikuje zbog vrste obrta koji želite registrovati, ovisno o općini, ali i ovisno o vašem statusu (zaposlen, nezaposlen ili penzioner). U Kantonu Sarajevo, zahtjeve za registraciju obrta možete pronaći na web stranicama svih devet općina, kao i na njihovim šalterima. Pored toga, zahtjevi su u većini općina razvrstani prema vrsti obrta i u njima je navedeno šta trebate priložiti od dokumenata, ovisno od toga koju vrstu namjeravate registrovati. U nastavku slijedi spisak dokumenata koji su vam neophodni u većini slučajeva za registrovanje obrta u općini, kao i spisak institucija u kojima ih prikupljate. Ovisno o specifičnostima slučaja, trebaće prikupiti i dodatnu dokumentaciju, koja je uglavnom navedena u zahtjevu koji pribavljate od općine. Najbolje bi bilo da prije prikupljanja dokumentacije preuzmete putem Interneta zahtjev koji odgovara vašem slučaju, te na osnovu njega otpočnete prikupljanje neophodne dokumentacije. Za rješavanje samog postupka u općini trebat će vam aproksimativno deset dana, ovisno o obimu posla i od resursa s kojima nadležna služba raspolaže.

OSNOVNA DOKUMENTACIJA

1

- ❖ Fotokopija Uvjerenja o državljanstvu – uz original na uvid;
- ❖ Fotokopija lične karte - uz original na uvid;
- ❖ Uvjerenje o poslovnoj sposobnosti;
- ❖ Uvjerenje da vam pravosnažnom odlukom nadležnog organa nije izrečena mjera zabrane obavljanja predmetne djelatnosti;
- ❖ Ljekarsko uvjerenje;
- ❖ Uvjerenje o nezaposlenosti, ukoliko ste nezaposleni;
- ❖ Dokaz da ste u radnom odnosu – ukoliko ste zaposleni;
- ❖ Uvjerenje Fonda PIO da ste osiguranik, ukoliko ste korisnik penzije;
- ❖ Ugovor o ortakluku – ukoliko obrt ne pokrećete sami;

¹ Bazira se prvenstveno na Zahtjevu za osnivanje obrtničke i srodnih djelatnosti u općini Centar (Obrazac 04-12.1)

- ❖ Dokument kojim se dokazuje osnov posjedovanja poslovnog prostora, ukoliko ćete obrt obavljati izvan vašeg stana ili kuće (ugovor o zakupu, ZK izvadak ili kupoprodajni ugovor);
- ❖ Dokaz o posjedovanju odgovarajuće stručne spreme, stručne osposobljenosti ili majstorskog ispita (diplome obrazovnih institucija koje ste pohađali ili odgovarajući certifikati);
- ❖ Ovjerena izjava da poslovni prostor ispunjava minimalne uslove za obavljanje predmetnog obrta, koju dajete u općini u kojoj registrujete obrt;
- ❖ Stručno mišljenje o zaštiti od buke za određene vrste obrta za poslovne prostore u stambeno-poslovnim zgradama kolektivnog stanovanja, koje pribavljate od pravnog lica registrovanog za izdavanje stručnog mišljenja;
- ❖ Uvjerenje o nekažnjavanju;
- ❖ Dokaz o uplati takse – originalna uplatnica.

PRIKUPLJANJE DOKUMENTACIJE ZA PROCES REGISTRACIJE OBRTA U OPĆINI

U nastavku teksta možete pronaći spisak institucija koje trebate obići da biste prikupili dokumentaciju, ovisno o vašem statusu i tipu obrta koji želite osnovati.

- ❖ U Općinskom sudu u Sarajevu pribavljate Uvjerenje da nemate zabranu obavljanja predmetne djelatnosti. S obzirom da se uz Zahtjev za izdavanje podataka iz službene evidencije plaća sudska taksa u iznosu od 15 KM, najbolje bi bilo da najprije odete na mjesto prodaje sudske takse, koje se nalazi u poslovnoj zgradi KJP ZOI '84 d.o.o., ul. Branilaca Sarajeva br. 21 (preko puta Narodnog pozorišta). Na Sudu potražite kancelariju broj 11, a ispred te kancelarije možete preuzeti Zahtjev za izdavanje podataka iz službene evidencije, koji tu trebate popuniti i predati da biste dobili Uvjerenje. Zahtjev predajete uz prethodno kupljenu taksu. Uvjerenje dobijate isti dan.
- ❖ U Zavodu za penziona i invalidsko osiguranje (PIO) pribavljate Uvjerenje da ste korisnik penzije, ukoliko ste korisnik penzije.

- ❖ Ukoliko obrt osnivate sa drugim licem ili više njih, prije odlaska u općinu je neophodno s partnerom ili partnerima potpisati Ugovor o ortakluku, koji za vas priprema notar.
- ❖ U banci ili pošti izvršavate uplate administrativnih taksi i naknada. Vrsta prihoda koju upisujete je 722121, svrha doznake je „Privredna taksa“ a primalac je „Budžet Kantona Sarajevo“. Taksa za registraciju obrta iznosi 80 KM i pritom plaćate i administrativnu taksu od 8 KM.
- ❖ U Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo pribavljate Uvjerjenje o nekažnjavanju, za koje plaćate 5 KM i administrativnu taksu 2 KM.
- ❖ U domu zdravlja pribavljate ljekarsko uvjerenje, za koje trebate uplatiti 50 KM.
- ❖ Uvjerjenje o državljanstvu pribavljate u općini vašeg prebivališta.
- ❖ Ukoliko Vam treba dokaz o nezaposlenosti, onda pribavljate Uvjerjenje o nezaposlenosti od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, koja se nalazi na Dolac Malti, na adresi Ložionička 5. Trebate uplatiti 10 KM prema upustu na zahtjevu. Zahtjev možete pronaći na ovom linku: <http://eregistar.ks.gov.ba/ap/jusz-obz-01-uverenje-o-nezaposlenosti/>.
- ❖ Uvjerjenje o poslovnoj sposobnosti izdaje Centar za socijalni rad u općini vašeg prebivališta i pribavlja se po službenoj dužnosti. Za ovo uvjerenje plaćate administrativnu taksu u iznosu od 6 KM, te istu možete kupiti u općini.
- ❖ U općini u kojoj osnivate obrt dajete izjavu da poslovni prostor ispunjava uslove za obavljanje obrtne djelatnosti.

Kompletiranu dokumentaciju za registraciju obrta predajete općini u kojoj će vaš obrt biti registrovan.

Proces registracije u općini ste završili kad vam općinska služba za privredu izda odobrenje za obavljanje obrta – tzv. obrtnicu. Napravite nekoliko kopija, da ih po potrebi možete priložiti. Nakon registracije, dužni ste početi s obavljanjem aktivnosti u roku od 30 dana, od konačnosti rješenja o odobravanju obavljanja obrta. Od tog dana vam teku prava i obaveze u skladu sa važećim propisima. Nakon registrovanja obrta u općini, neophodno je obaviti još nekoliko koraka, da biste mogli otpočeti sa radom.

IZRADA PEČATA

Za izradu pečata trebate donijeti odobrenje za obavljanje obrta na uvid, kao i lični dokument kojim dokazujete vaš identitet, npr. ličnu kartu. Izrada pečata traje obično jedan dan, a cijena ovisi o vašem odabiru pečata i kreće se od 30 do 50 KM. Pečat možete izraditi u pečatoreznici ili kopirnici koja nudi te usluge.

PRIBAVLJANJE OBAVJEŠTENJA O RAZVRSTAVANJU PREMA KLASIFIKACIJI DJELATNOSTI

Potrebno je da odete u nadležnu službu Federalnog zavoda za statistiku (FZS), radi razvrstavanja po klasifikaciji djelatnosti, sa slijedećim dokumentima:

- ❖ Identično popunjena dva primjerka obrasca Prijava- Odjava za razvrstavanje fizičkog lica – obrtnika i lica koje obavlja srodnu i ostale djelatnosti (Obrazac PFL-3), koji možete preuzeti sa web stranice Zavoda na ovom linku: http://fzs.ba/wp-content/uploads/2016/06/PFL-3_bos.pdf
- ❖ Fotokopija odobrenja ili rješenja nadležnog registarskog organa - obrtnice;
- ❖ Pečat;
- ❖ JMBG: vlasnika obrta i/ili odgovornog lica u izdvojenom dijelu.

Podaci koje prepisujete iz obrtnice moraju u potpunosti biti podudarni sa podacima iz izvornog dokumenta. U prostoru koji je označen sa „POPUNJAVA STATISTIKA“ ne popunjavate ništa. To će da obavi nadležni organ. Ova procedura ne zahtijeva finansijske izdatke, osim eventualnih troškova kopiranja i ovjeravanja dokumenata.

Nadležna služba Zavoda za statistiku izdat će vam dokument koji se zove Obavještenje o razvrstavanju prema klasifikaciji djelatnosti u dva primjerka.

Jedan sačuvajte, a drugi ćete predati Poreznoj upravi u sljedećem koraku. Služba Federalnog zavoda za statistiku za područje Kantona Sarajevo se nalazi na adresi Maršala Tita br. 62.

PRIBAVLJANJE UVJERENJA O POREZNOJ REGISTRACIJI

Nakon pribavljanja Obavještenja o razvrstavanju prema klasifikaciji djelatnosti od FZS, na redu je podnošenje prijave Uredu za registraciju Porezne uprave FBiH za dobijanje identifikacionog broja (tzv. ID), odnosno jedinstvenog identifikacionog broja (tzv. JIB) i Uvjerenja o poreznoj registraciji. Ova procedura ne zahtijeva finansijske izdatke, osim eventualnih troškova kopiranja i ovjeravanja dokumenata. Ukoliko poslove registracije za vas obavlja drugo lice, onda mu je neophodna ovjerena punomoć. Potrebni su sljedeći dokumenti:

- ❖ Identifikacioni dokument, kao npr. lična karta;
- ❖ Kopija obrtnice;
- ❖ Jedan originalni primjerak Obavještenja o razvrstavanju prema klasifikaciji djelatnosti, koji ste pribavili u prethodnom koraku;
- ❖ Popunjen Obrazac za dobivanje identifikacionog broja i poreznu registraciju fizičkog lica – obrtnika (RPO-PFL-3), koji možete preuzeti sa web stranice Porezne uprave na linku:

http://www.pufbih.ba/v1/public/upload/obrasci/09667-pfl3_rpo_bs_int2.pdf

Ukoliko je dokumentacija potpuna i nisu pronađene nepravilnosti, obradu zahtjeva i izdavanje Uvjerenja o poreznoj registraciji možete očekivati u roku od pet dana. Vaš JIB će biti naveden u Uvjerenju.

OTVARANJE ŽIRO RAČUNA U BANCI

Sljedeći korak u procesu pokretanja obrta je otvaranje žiro računa u banci po vašem izboru. Zahtjev preuzimate u poslovnici ili online kod pojedinih banaka, te prilikom predavanja prilažete dodatnu dokumentaciju. Za otvaranje računa samostalnog privrednika tj. obrtnika trebat ćete u većini banaka priložiti sljedeće:

- ❖ Rješenje nadležnog organa o dozvoljenom obavljanju djelatnosti (obrtnicu) -original ili kopija ovjerena od strane nadležnog organa);
- ❖ Obavještenje nadležnog Zavoda za statistiku o razvrstavanju obrta prema djelatnosti (original ili kopija ovjerena od strane nadležnog organa);
- ❖ Uvjerenje o poreznoj registraciji kod Porezne uprave FBiH (original ili kopija ovjerena od strane nadležnog organa);
- ❖ Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodatnu vrijednost kod Uprave za indirektno oporezivanje (original ili kopija ovjerena od strane nadležnog organa) ili izjava da nije obveznik (ukoliko se prilikom pokretanja obrta ne namjeravate registrovati u PDV sistem);
- ❖ Kartoni deponovanih potpisa osoba ovlaštenih za potpisivanje naloga radi raspolaganja sredstvima sa računa i kopije njihovih ličnih/osobnih karti/iskaznica (pasoša) ovjerenih od strane nadležnog organa. Kartone možete preuzeti u poslovnici ili online;

- ❖ Kopija lične karte zakonitog zastupnika obrta (ili više njih) ovjerenih od strane nadležnog organa;
- ❖ Kopija CIPS-ove prijave boravka ili računa za komunalne usluge koji ne može biti stariji od tri mjeseca, a iz kojih se može utvrditi adresa prebivališta drugog lica koje je samo prezentiralo potrebnu dokumentaciju;
- ❖ Kopija lične karte druge osobe koja je samo prezentirala potrebnu dokumentaciju, ovjereni od strane nadležnog organa;
- ❖ Kopije CIPS-ove prijave boravka ili računa za komunalne usluge koji ne može biti stariji od tri mjeseca, a iz kojih se može utvrditi adresa prebivališta lica ovlaštenih za potpisivanje naloga radi raspolaganja sredstvima sa računa;
- ❖ Izjava ovlaštenog lica o nepostojanju računa nad kojim je određena mjera zabrane raspolaganja novčanim sredstvima.

PRIJAVA VLASNIKA I RADNIKA U JEDINSTVENI SISTEM U POREZNOJ UPRAVI FBIH

Ispostava u kojoj ćete ovu proceduru obaviti se određuje prema općini registracije obrta. Obavezni ste da prijavite sebe kao vlasnika i eventualne radnike u Jedinostveni sistem registracije, naplate i kontrole doprinosa Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine. Prijavu vršite na osnovu Ugovora o radu i ispunjavate Obrazac JS3100 Prijava/Promjena/Odjava osiguranja, koji preuzimate u Poreznoj upravi ili preko njihove web stranice putem ovog linka:

http://www.pufbih.ba/v1/public/upload/obraci/20caf-e1940-js3100_bs_interactive-v2.pdf.

Za ovu proceduru trebat ćete jedan dan i nećete imati finansijskih izdataka. Porezna uprava je uvezana sa Zavodom zdravstvenog osiguranja, tako da ne morate posebno tu da prijavljujete radnike.

POREZNA KARTICA

Da biste ostvarili pravo na lične odbitke (vi i vaši radnici), neophodno je da svako od vas popuni i preda Zahtjev za izdavanje porezne kartice (Obrazac PK-1001) nadležnoj ispostavi PU FBiH, prema svome mjestu prebivališta.

Pojašnjenja poreznih odbitaka možete pronaći na web stranici Federalnog ministarstva finansija, na linku:

<http://www.fmf.gov.ba/info/2008/11122008.htm> .

Vi kao vlasnik obrta ili samostalne djelatnosti ostvarujete pravo na umanjene poreza na dohodak na osnovu ličnog odbitka nakon isteka godine. Vaši radnici to pravo ostvaruju odmah, ukoliko posjeduju poreznu karticu.

REGISTRACIJA U PDV SISTEM

Obrtnici svojim kupcima ne fakturišu PDV, što im daje priliku da formiraju cijene njihovih proizvoda i usluga tako da budu konkurentniji na tržištu. Iz tog razloga, nećete biti obavezni da se registrujete u sistem PDV sve dok ne ostvarite godišnji promet u iznosu od 50.000 KM ili dok ne procijenite da će doći do toga. Pojedini obrtnici se dobrovoljno registruju u sistem PDV, jer procijene da im je to isplativije zbog povrata poreza, koji se registracijom u ovaj sistem prenosi na krajnjeg kupca. Ukoliko predviđate da ćete prevazići prag za registraciju ili ipak dobrovoljno želite ući u sistem PDV, u nastavku slijede koraci koje trebate da poduzmete.

Zahtjev za registraciju i upis u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza (ZR1) podnosi se Odsjeku za poreze u Regionalnom centru Sarajevo Uprave za indirektno oporezivanje BiH, na adresi Zmaja od Bosne 47b. Rješenje i uvjerenje o registraciji i upisu u Jedinstveni registar donosi Odsjek za podršku Sektora za poreze u Središnjem uredu, koji se nalazi u Banja Luci.

Zahtjev možete preuzeti online na ovom linku:

<http://www.new.uino.gov.ba/bs/Dokumentacija%20koja%20se%20podnosi%20za%20registraciju%20za%20PDV>.

Obrtnik je dužan priložiti sljedeću dokumentaciju (kopiranu uz predočenje originala ili ovjerene kopije) prilikom registracije u PDV sistem:

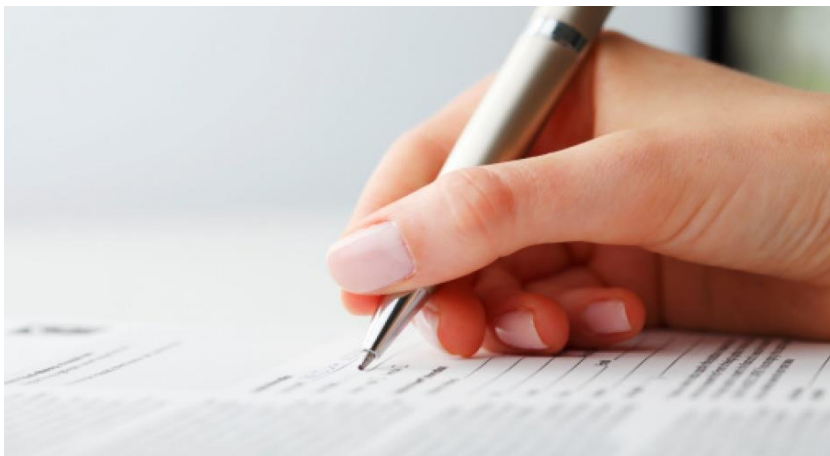
- ❖ Rješenje/odobrenje nadležnog organa uprave o obavljanju djelatnosti;
- ❖ Ličnu kartu podnosioca zahtjeva;
- ❖ Uvjerenje/potvrdu o registraciji od nadležne porezne uprave entiteta ili Brčko Distrikta BiH;
- ❖ Karton deponovanih potpisa ovjeren od poslovne banke u kojoj je transakcijski račun otvoren (za sve otvorene transakcijske račune) ili drugi dokaz o otvorenom transakcijskom računu za fizičko lice građanina koji obavlja oporezivu djelatnost;
- ❖ Obavijest o glavnom računu, određenom kod ovlaštene organizacije platnog prometa, shodno entitetskim propisima o unutrašnjem platnom prometu;
- ❖ Dokument nadležnog organa u skladu sa propisima kojim je regulisana oblast rada i boravka stranaca u BiH i pasoš ili drugi identifikacioni dokument za fizičko lice-preduzetnika, stranog državljanina;
- ❖ Punomoć kojom se ovlašćuje državljanin BiH da zastupa poreznog obveznika u postupcima sa UIO, u slučaju odsustva fizičkog lica-preduzetnika, stranog državljanina;
- ❖ Uplatnicu kojom dokazujete da ste uplatili administrativne takse.

Administrativne takse koje plaćate prilikom registracije vašeg obrta u PDV sistem:

- ❖ Taksa na zahtjev za registraciju i upis u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza u iznosu od 10 KM;
- ❖ Taksa za izdavanje rješenja o registraciji i upisu u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza u iznosu od 10 KM;
- ❖ Taksu za izdavanje uvjerenja o registraciji/upisu u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza u iznosu od 20 KM;
- ❖ Ukupan finansijski izdatak za navedene takse iznosi 40 KM.

FISKALIZACIJA

Nabavka fiskalnog uređaja traje 10 dana. Potrebno vam je cca 700 KM za kupovinu uređaja od ovlaštenih distributera, a nadležna institucija za prijavu fiskalnog uređaja je Porezna uprava FBiH. Dužni ste imati ugovor s ovlaštenim serviserom. Trebate popuniti i ovjeriti Zahtjev za inicijalnu fiskalizaciju (ZIF obrazac) i predati ga ovlaštenom servisu s kojim je potpisan ugovor, koji će taj dokument proslijediti Poreznoj upravi FBiH. Svaki poreski obveznik dužan je da, putem ovlaštenog servisa, potpiše ugovor o upotrebi GPRS usluga sa nekim od telekomunikacionih operatera. Nakon procesa fiskalizacije, poreski obveznik je dužan preuzeti fiskalni uređaj kroz koji će početi bilježiti podatke o prodaji u roku od dva dana nakon preuzimanja uređaja, u skladu sa zakonom.

Zahtjev za inicijalnu fiskalizaciju možete preuzeti na web stranici Porezne uprave FBiH na ovom linku:

http://www.pufbih.ba/v1/public/upload/obrasci/b6e65-zif_interactive2.pdf

DOKUMENTI POTREBNI ZA FISKALIZACIJU

- ❖ Rješenje o registraciji preduzeća;
- ❖ Rješenje o poreznom identifikacijskom broju;
- ❖ Rješenje o PDV-u;
- ❖ Ispravno popunjen zahtjev za inicijalnu fiskalizaciju;
- ❖ Kopija lične karte odgovornog lica;
- ❖ Pečat.

PROCES FISKALIZACIJE SE ODVIJA KROZ NIZ SLJEDEĆIH KORAKA

- ❖ Odabrati odgovarajući fiskalni uređaj kod ovlaštenog distributera;
- ❖ Sklopiti kupoprodajni ugovor;
- ❖ Potpisati ugovor o servisnoj i tehničkoj podršci;
- ❖ Podnijeti zahtjev i izvršiti inicijalnu fiskalizaciju kupljenog uređaja;
- ❖ Potpisati pretplatnički ugovor sa vašim pretplatničkim brojem za prenos GPRS podataka prema Poreskoj upravi;
- ❖ Unijeti artikle u bazu artikala fiskalnog uređaja;
- ❖ Pustiti uređaj u promet.

PROCJENA TROŠKOVA

Tabela 1: Procjena troškova za pokretanje obrta u Kantonu Sarajevo

AKTIVNOST	TROŠAK
Privredna taksa za registraciju obrta	80 KM
Administrativna taksa za registraciju	8 KM
Kopiranje i ovjera dokumenata	≈ 20 KM
Izrada pečata	30 -50 KM
Uverenje da nemate zabranu obavljanja predmetne djelatnosti (Općinski sud)	15 KM
Uvjerjenje o nekažnjavanju (MUP)	5 KM
Administrativna taksa za Uvjerjenje iz MUP-a	2 KM
Ljekarsko uvjerenje	50 KM
Uvjerjenje o poslovnoj sposobnosti	6 KM
Uvjerjenje o nezaposlenosti – Služba za zapošljavanje KS	10 KM
PROCJENA TROŠKOVA OSNIVANJA OBRTA BEZ ULASKA U PDV SISTEM	≈ 230 KM
PDV SISTEM + FISKALIZACIJA	
Fiskalizacija	≈ 700 KM
Registracija u PDV sistem	40 KM
PROCJENA UKUPNIH TROŠKOVA ULASKA U PDV SISTEM	≈ 740 KM
Procjena ukupnih troškova osnivanja obrta	≈ 1000 KM

Napomena: Podaci koji su navedeni u tabeli su samo procjena. Troškovi variraju ovisno o vašem statusu, općini, vrsti obrta i tome da li trebate dodatne saglasnosti, potvrde ili uvjerenja. Iz tih razloga, finansijski izdaci mogu da variraju u odnosu na podatke navedene u ovoj tabeli.

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

BILJEŠKE

KONTAKTIRAJTE NAS

Centar za poduzetništvo i inovacije

+387 33 250 122

info@pksa.ba

Napominjemo da je u toku pojednostavljenje procedura za osnivanje privrednih subjekata, dobijanje raznih dozvola, kao i umanjenje administrativnih troškova, te su moguća manja odstupanja.

La Benevolencija 8
71000 Sarajevo
Telefon: +387 33 250 100
www.pksa.ba